

ՄԷՏԱՅԸ

ՀԱԳԸԳԷԹ

ՆՈՒՄԵՐՈ 125 ՃՈՒՄԱՍ ԻՐԹԷՍԻ

Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Ս Է Ն Է

15 ՄԱՅԻՍ 1871

Մէտայը Հաղորդէթ հաֆթատա իբր տէֆա եանի չարչանպիւր վէ ճիւմաա իրթէսի կիւնլէրի պէօյիւք նիւսիսէ թապ ու նէշր օլունաճագ տոր: Պիր սէնէլլիյի բէշին օլարագ պիր լիրայը Օսմանիյէ տիր: Ալթը պլըղը իւչ պէյագ Մէճիտիյէ, վէ իւչ պլըղը իբր մէճիտիյէ տիր: Պէհէր նիւսիսէսի 40 բարա, Թաշրալար իչիւն բօսթա իւճրէթի պյրրճա ախզ օլունուր: Ապօնէ օրագ իչիւն Ղաւթատա էրմէնի քիլիսէսի սօղաղընտա Նօ. 19 իլէ մուրագգամ Միւհէնտիսեան մաթպասընա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իսթար օլունուր, իւանաթըն պէհէր սրրասը իւք տէֆա իչիւն 100 բարա, իբլինճի տէֆա իչիւն 60 բարա տըր: Զիյատէ ուզուն նէշրիյաթ իչիւն պյրրճա բազարլըղ օլունաճագ տըր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 15 ՄԱՅԻՍ

ԲԱՐԻՉ ԱՀԱԼԻՍԻ ՎԷ ՎԷՐՍԱՅԼ ՀԻԻ
ՔԻԻՄԷԹԻ

Փրանսատա չիմտիբի հալ ալէմի իշթիխալ իտէն մէվատաէն պէրիւտախի, ճէմլէթի միլլիյէ մատտէսի տիր: Պու ճէմլէթ, մուհարէպէնին էն թէհլիբէլի պիր վագթընտա Պօրտօ շէհրինտէ թէշէքքիւլ իտիւպ, էվվէլ պէ էվվէլ Փրանսանըն սաատէթի հաւլինէ, միւսալէհէ մի եօխսա տէվամը մուհարէպէ մի իթմէք լաղըմ կէլիր օլտուղունու պիլմէք վէ գարար վէրմէք մէմուրլիլէթինի տէր եօհտէ խլէտի, պու հալտէ մէյտանտա իբր էֆքեար զուհուր իթտի, բի պիրիսի, էֆքեարը մախսուսէլէրինին վէ բէնտի թարաֆկիրլէրի օլան բօլթիգաւ շինասանըն զալիպ օլմալէրինի արզու իտէր վէ տիլէրի տախի, իշ պու մուհարէպէտէ մալէն վէ պէտէնէն իթտիլէրի ֆէտաքեարլըղլարըն տէվաւմընա արթըղ գուտրէթլէրի գալմա

մըշ օլտուղունու, պու մուհարէպէնին խարապլիլէթ վէ բի լի զարար վէ դիյանէ տիւչար օլմագտան պաշգա պիր շէյի նէթիճէ վէրմէյէճէկինի պէյան իտէր իտի: Տէմէք օլուր բի պու ճէմլէթէ ինթիխապ օլանլարըն պաշլարը, ագտէմճէ մուհաֆաղայը միլլիյէ հիւքիւմէթի նամըլլա թէշէքքիւլ իւտէն հիյյէթին թուլթուղու ուսուլու տէվամ իլէ Փրանսատան զիյտտէ վէ էվվէլ ճիւմհուրլիլէթին քէսպի գուվլէթ իթմէսինէ զայրէթ իտէճէքլէրինի, վէ պաղըլարը տախի, լաղըմ կէլէն ֆէտաքեարլըղըն իճրաւըլա, հէր հալտէ Փրանսանըն սաատէթինէ վէ իխլասընա սայ խտէճէքլէրինի քէնտու միւնթախիպլէրինի վաու իտէրլէր իտի: Պու սօն գըսմ քէնտուսինէ էքսէրլիլէթի բէյի ճէլպ իթտի, չունբի ահալի էյուտէն իսքեաթ օլմուշ ուտուրի, պուլունտուղլարը հալ բօլթիգաւ վէ մէմլէքթէթանդիմաթ վէրէճէք վագթը օլմալուպ, հէր շէյտէն էվվէլ Փրանսայը Բրուսիալըլարըն բէնչէի զուլմունտան գուլթարմայա, վէ պիր բէրրէ

կիրիֆթար օլտուղլարը չու հալը ֆէլաքէթ իշթիմալըն բէֆինէ ճահտ իթմէյէ զայրէթ իթմէք էլլէմ վէ միւհիմմ իտի: Պէյլէ պիր թէտալիր վէ էֆքեարըն իճրասը վէ մէտուլիլէթտէն արի օլմասը իչին, էվվէլ պէ էվվէլ պիր չօգ քիշիլէրին, թէճրուպէ վէ սաատագաթ վէ մալիւմաթընա միւրաճաաթ օլունտու, վէ պիր թագըմ ինսաֆսըղլարըն թուլթուղու թարիւգին տէվամը շէյլէ տուրսուն, ճիւմլէսի եէքտիլ վէ եէքճիհէթ Փրանսանըն իխլասընա իղտամ իտիպ, պիր բէրրէ էքսէրլիլէթի արա իլէ սուլհա գարար վէրտիլէր: Իշթէ պու սուլհուն գարարըն, պիր մըգտար գալպի պօղուգ ատամլար վէսիլէ իտիպ, մուհարէպէնին տէվամընտան տիւչար օլաճագլարը հալլէրի տիւչիւնմէյէրէք, միւսալէհէնին գարարը Փրանսանըն մահվինէ սէպէպ օլտու տէմէյէ վէ հիլէթի մէճիսի թէսլիմ օլմալարը վէ թէսլիմ օլմալէրի իլէ, եաղմա վէ սախթէ ճիւմհուրլիլէրին նաֆի օլապիլէճէքլէրի էմսալի ույղունտուղ ահավալին թէգըլինի եարտըմճը օլմալէրի

իչին, թաղիս իմայն գաղաղալարն, Կամպէթթանըն զէմանըն իտարէսինտէ հէր նասըն իսէ, աղ չօգ իֆթիսար նըշանլարընա վէ մանսըսլարա նայիլ օլան շու եաղմակիրէր, միւսիւ թիւ րին ընթատէթինտէն վէ թէշքիլ օլան մուլթաղամհէթտէն տախի մէմուլն օլմայըս, պու հիւթթի պիր ան էվիլէ մահվ իտիպ, էքոէրիւթթի Ֆրանսանըն թար ու մար օլմասընա միւտավիմ վէ սէրվէթինէ սէքթէ վէ խալէլ կէ թիրէն, ճիւմհուրիլէրտէն իպարէթ օլմագ իւղըէ պիր հիւթթ թանգիմինէ գաղաղալար, վէ նէ վագըթթ քի ճէ միլէթի միլիէ Ֆրանսանըն լայըգը վէճհ իլէ ինթիգամը խուսուսու իչին. հի յէթի մէճիսի Պօրտօտան ախէր պիր մինասիպ մէվգըն նագլ իթմէյէ մէճ պուր օլտու իսէ, Բարիգէ նագլ իթ մէտիլէրի իչին, էինէ թայիպ իթ մէյէ պաշտարար. ֆիլ վագը պու ճէմիլէթին Բարիգէ նագլի, թէէսի սինտէն մուգատտէմ թախրիպինէ մու ճիպ օլուպ, ասհապը զարաղ վէ նէֆ սանիլէթէ, վասի պիր մէյտան պրա գաճաղը աշիքեար իտի. Միւսիւ թիւ րին իտարէսի իսէ, պու ճիւմհուրիլէրին ֆիլ վէ ամէլիյաթընա ասլա ի թիպար իթմէյիւպ, Բրուսիայա գար շը մուհարէպէ շէյլէ տուրսուն, ի տէճէթլէրի հարպ, անճագ նիզամ վէ սէրպէսթիի ահալիյէ գարշու օլմա զընը ֆէհմ իթմիլ իտի. Պուլտան մատա տախի, էիրմի սէնէլիք պիր իմ քէրաթօլուղուն միւտտէթի մէգքիւլէ զարֆընտա թէճէմիւ իթտիլի, զարաղ վէ նէֆսանիլէթ վէ զօրպալը զըն զուհուրինէ պու տէֆա տախի Ֆրանսատան պրըմըշ կիպի պէշ պ մուհասէրէտէ գալան վէ մէսուլիլէթի պիրիսինէ համլ էթմէմէք իչին պուլն ճալ զուլմար վարաթասընտան կէ չէն Բարիգին պիր գըսմը տախի պու մէճնուլարա ուլուպ, վէ պիր օրտու թէշքիլ իտիպ, միլլէթտաշլարընտան միւրէթթէպ տիկէր պիր օրտու իլէ միւտարէպէյէ գըլամ իտէճէթլէրինի տախի Միւսիւ թիւ րէր իտարէսի սու ըթթի գահիլէ վէ գաթիլէտէ տէքը

իթմիլ իտի. Պու ֆէնալըզլարըն թէս քինի իչին, հիւսնիւ թէտպիր իլէ հարաքէթ իսէն պիր հիլէթ, պաղը լարընըն գալլինճէ Բարիգէ քէք եա գըն, վէ պիր գըսմընըն հիւքմիւլնճէ տախի քէք պախտ պուլուան վէր սայլ շէհրինտէ թէգարիւր իթտի իսէ տէ, պու էօլ իլէ տախի զօրպա վէ աուր վէ եաղմակիրէրին էֆքեարը ֆասիտէլէրինին թէքքինի միւմքին օլմայըս, էինէ պէտ պախթըզլարըն տան, պաշ կէօսթէրտի իսէ տէ, պի ալիհի թաալա պիթմէսի եաղըն տըր լաքին վաթան վէ մէմէքէթլէրինի պու հալէ կիրիֆթար իտէնիլէր տա խի նէ իսիմ վէրիլէպիլը օլտուղունու օգույանլարըմըզըն միւթալասընա թէքք իտէրիլ:

Բարիգ ճիւմհուրիլէրի, պու հիլէ թին վէրսայլ շէհրինէ նագլինտէն քէնտուսինէ պիր ֆրսաթ պուլուպ, ուսուլ վէ գալպիտի թապիլիլէրին խարիճինտէ օլարագ խուսուլմէթին իճրասընա միւպաշիլէթ իթտիլէր ի սէ, պիր թագըմլար, մահգա էսաու ող պիր էֆքեարտան քէյտա օլան շու հալին արալարընտա մուհարէպէնինէ թիճէ օլմասընա, հիլէթի իտարէյի սէպէպ թուլթուպ, պու պաստէ պիր աղ ֆէտաքեարըգ իթմէսի լաղըմ կէ լիր իտի տէյէրէք թայիպ պիլէ իթտիլէր իսէ տէ, էյուճէ իսքեաթ օլմալը տըրլար քի, պու ֆէտաքեարըգ տէ տիլէրի, նէ գատար տա զանիճէ սարֆ օլունսա իտի, էինէ Բարիգ իլէ վէրսայլ պէյնինտէ զու հուրա կէլէճէք խուսուլմէթէ մանի օլմագ իտի. չիւնքի Բարիգին արզու իթտիլի նէ հիւ քէսին աղնատըղը վէ պիլտիլի կի պի պիր Գօմիւլն տիւր, նէ ճիւմհուրիլէթ տիր, վէ նէ տախի Ֆրանսա իթթիճատը տըր. անճագ պու մէճ նուլար վէ եախօտ պիր թագըմ միւ թէվաթուն էճնէպիլէր թէսլիլ օլուպ, էյլէ պիր մուհարէպէ արզու իտէրլէր իտի քի, միւսալէհէտէն մէն ֆաաթլարը օլմատըղընտան, հիլ օլմալ իսէ պուլնտան պիր շէյ գաբսըն լար. Բարիգին իսէանընտան, գօմիւ

նիզմտէն վէ սօտիալիլմտէն զիյատէ տի վանէլիք միւշահէտէ օլունապիլը: Պուլուն տախի իտալթը պու տուր քի, պու տիվանէլիքլէրի վահշիլէթ քէսպ իթտիլի հալտէ, ճիւմհուրիլէ թին ճէնէրալարընը թիւֆէնիլէ թուլթ մաղա գաղաղալար: Զօրպալըգ սը ֆաթընը թուլթտուղու թագտիրտէ, մէմէքէթ ահալիսինի թէվգիֆ էթ տիլէր, վէ տիվանէլիքլէրի իլէ նա մուլսուղուգ վէ արսըղըգ իթմէք իսթէտիլէրի հալտէ, ումուլի վէ խուսուլի սանտըզլարը պօշալթմայա պաշալըպ, էմվալ վէ էմլաք զապթը նա տէվամ էթտիլէր. վէ աուր տիվա նէլիքլէրի տախի, հիւքմիւլն վէ նէթիւ ճէսիլ թէտապիրին հիւքմիւլնէ թէ շէպիլա իթմէլէրի օլտու:

ՄԵՍԵԼԵՑԻ ՄԻԼԻՑԵ

ՀԱԳԻ ԳԻՄՏԵ ՏԻՐ

(124 ինճի նոմերօսան պագըլէ)

Կէլէլիմ շիմտի պահարմըզըն էն միւհիմմ մատտէսի օլան հուգոգ մէսէլէսինէ:

Պու լուղէթ տիր իլթէ գաշ սէնէլէրտէն պէրու միլլէթի ալթ իւսթ իտիլա, պուլնճա սէրէնճամլարա տիւ չիւրէն. լաքին պուլնուն նէ օլտու զուլու աղնայան վաճ մը տըր աճա պա. պուլնա զայէթ չիւպհէ իթտիլի միզտէն, հիւքմիւլնիւ օգույանլարը մըղա վէրտիրմէք իչին պու խուսուլ տա էվիլէլէ անիլէրին պէյլիւք պիր տըգգաթընը տալէթ իտէրիլ:

Տիւնէատապին տիւրիւ հուգուգ օլապիլը օլտուղունտան միլլէթին տալա իթտիլի հուգուգ հանկըս տըր, չիւպհէսիլ արա գանձ եախօտ քիլիսէճէ հուգուգու գանունիլէ տէնիլէն հուգուգու րուհանիլէ տիր քի, Շարգ վէ Ղարպ քիլիսէլէրի հուգուգունա թագսիմ օլունուր:

Միլլէթին տալա իթտիլի պու հուգուգ, չիւպհէսիլ թապիաթտան վէ

է պէտք տէն ինսանստ վերիւն հուգուգ-
լարտան օլմայրս, սօղոտտան Տիեզե-
րական ժողովքլարտան վաղ օլունմուշ
պիր հուգուգ տուր :

Լաքին պու լուղէթ օլուղէթլէր-
տէն տիր քի մութլաք պիր զըտտը
վար, մէսէլա ըշըք տէրսէք, գարան-
ըգտա օլմայր, պէյաղ տէրսէք սիահ
տա օլմայր, պէյլէ տէ հուգուգ տէր-
սէք պիր ֆէրայիղի տէ օլմայր, եօգ-
սա էյլէ չըրչըպլաք պիր հուգուգ
տիւնեատա նա մէվճուտ տուր :

Պէթպախթըղըմըղտան միլլէթ
միւղաքէրաթընտա միլլիօն միլլիօն տէ-
ֆա պու լուղէթ հէր քէսին աղղըն-
տա անըլտըղը հալտէ ֆէրայիղիին
հիշ գիքրի կէչմէմէքտէ տիր, վէ ու-
թանըրը սէյլէմէյէ, պէլքիմ չօգ,
լարընըն ֆիքրինտէն պիլէ կէչմէմիշ
տիր քի, հուգուգ տէնիլէն շէյին պիր
տէ պիր ֆէրայիղի օլմայր :

Վէ ֆէրայիղի մէվճուտ օլմայան
հուգուգ ճիսիմսիղ պիր իսմ տէմէք
տիր քի, խայալաթ նէվինտէն տիր :

Շիմտի էվլէլա պաքալըմ քի, միւ-
լէթմիլլին պիր հուգուգու վար մը,
վէ վար իսէ ֆէրայիղիտէ մէվճուտ
մու տուր : Շիւպհէսիղ տրուա գաննոն
Շարգ քիլիսէսինէ պիր հուգուգ վէր-
միշ տիր, լաքին պու շարգ քիլիսէսի
պիղ միլի, պաշգասը մը տըր, շիմ
տիրք պուռնու արամայրս, անճագ
պու վէրիլէն հուգուգ կէրիլէ ալը-
նապիլի մի ալընամագ մը, պուռնուն
իւղէրինէ մուպահասա իտէլիմ օ հու-
գուգ քի էպէտիտէն եա թապիլաթ
տան տէյիլ տիր, էլպէթտէ քի պի-
րինտէն վէրիլմիշ, օլմագ լաղըմ կէլիւ-
մատամ քի Շարգ քիլիսէսինին հու-
գուգու տա նէ էպէտիտէն տիր նէ
թէ թապիլաթտան, հաթթա թէվա-
րիսի ումուլմիշ շահատէթի իլէ 380
սէնէսի վէ Սթամպուլ բաթըրիլիլին
տէն պաշլար, տէմէք քիպու հուգու-
գու տա Շարգ քիլիսէսինէ պիր վէ-
րէն վար, պուռնու վէրէն իսթէր Բօ-
մա բաբալարը օլտուն իսթէր Տիեզե-
րական ժողովքլար, շու իքի շըգգտա
տախի Շարգ քիլիսէսինի, էյէր պատ-

րիարըրգ կիպի տիւշիւնիւրսէք, քէն-
տինտէն պէյիւք պիր պատրիարգ
պուռնուտուղունա տա իսկեաթ օլմա-
լըրը, եօգ քիլիսէ կիպի, եանի ժո-
ղովք հաւատացելոց ժողովք եպիս-
կոպոսաց կիպի տիւշիւնիւրսէք, Շարգ
քիլիսէսինտէն պէյիւք պիր քիլիսէ
վէ ժողովքլար օլտուղունա տա եինէ
իսկեաթ օլմալըրը,

Շիմտի օգուխնլարըմը պուռնա
իսկեաթ օլտուգտա, եանի Շարգ
քիլիսէսինտէն պէյիւք պիր քիլիսէ
եա ժողովք վարըմը քի, Շարգ քի-
լիսէսինէ հուգուգ վէրմիշ տէյի աղ-
նատըգտա սիվալ իտէրիղ քէնտիլէ-
րինէ քի պու հուգուգու վէրէն
քէնտինին եանի հուգուգու վէրէ-
նին խարապիլէթինէ եիւրիւյէճէք գա-
տար տէլահիլէթ վէրէպիլի մի պիր
քիմէյէ : Պիր հիւքմտար, տիւշմանա
գարըն "գուլլանմագ իւղրէ ասքէրի-
նէ սիւահ վէրտիքտէ, քէնտինէ գար-
ըն գուլլանմայա տա խէլահիլէթ վէ-
րիւմի, վէ գուլլանտըղլարը հալտէ
էլլէրինտէն ալմագ մը :

Շու Շարգ քիլիսէսի հագգընտա
տախի թէվարիս նէ կէօսթէրիւր, ա-
սըլ շարգ քիլիսէսի օլան Բուլմ բաթ-
րիլէրինտէն պաշլարս, սայըր շարգ
միլլէթլէրինին քիլիսէլէրի տախի հէ-
մէն ճիւմիլէթէն պու հուգուգլարը
Բոմայա գարըն վէ Բոմայը երգմագ ի-
չիւն գուլլանտըլար, պու կիւնքի կիւն
Բուլմ բաթըրիլիւ պաշգա պիր շէյ
տէյիլ տիր իլլա պիր անթիբաբալըգ,
չիւնքի պէնիմ Տիեզերական պատրի-
արգ տէր, սայըրլարը տա, մէսէլա էր-
մէնի էջմիածին պատրիարգըտա Բա-
բա նէ իսէ պէնտէ օլում տէր, էրմէ-
նի միլլէթինտէն այրը օլան պիր ֆըր-
գանըն եանի էրմէնի Գաթուլիլի ֆըր-
գանըն Շարգ ֆրգատընըն հուգուգ
իտտաասը նէ տիր, պու տա այնը տէ-
րէճէտէ օ տուր, պուռնու տա կիլի-
կիա կաթուղիկոսու նէ իսէ Բաբառա օ
տուր տէյի եազմատըլար մը տէմէ-
տիլէր մի վէ հալա եաղըպ տէմէյօր-
լար մը :

Իմտի Շարգլըլարըն հուգուգու

նէտէն իպարէթ օլմալըրմը, շու-
տան քի իւք ֆրսաթտա՞ տիւնեանըն
էն պէյիւք իրիսթիյան քիլիսէսինէ
վէ էն պէյիւք պատրիարգընա պիր
թէքմէ վուրուպ տէվիլէպիլիսինէր :
Բուլմտա պէյլէ իթմիշ տիր, էրմէնի-
տէ, վէ ագլէն պուռնուրը պըպլամա-
լըգ, չիւնքի պուռնա պիր զիւլիւմ
տիւր, լաքին Շարգլըլարը պըպլարըգ
չիւնքի Բուլմ, էրմէնի Բոմայը թանը-
մատըգտա, եախօտ Բոմա նէ իսէ պիղ
տէ օլուգ տէտիքտէ արթըգ Գաթուլի-
լիղ տէյի իտտաա իթմէյօրլար, պի-
ղիմ Շարգլըլար իսէ պիր թէրաֆտան
Բոմայը օնլարտան պէթթէր ֆապի-
տիւպ, տիկէր թէրաֆտան պիղ տէ
Գաթուլիլիղ տէմէյտէ գանաաթ իթ-
մէյիպ, ասըլ Գաթուլիլի պիլիլը տէմէ-
յէ գալըրըրլար, վէ քէնտի կաթու-
ղիկոսլարը մագամընտա օլան Բաբա-
լը տա հալա պատարագլարընտա ա-
նարլար, լաքին իպթիտատէն պէրու
պէյան իթտիսիմիղ միսիլիւ միւրատը-
մըգ Աստուածաբանութիւնճա միւ-
ճատէլէ օլմայրս, եալընըգ օգու-
լանլարըմըղըն աղընա սօրարըգ քի,
Բաբա իլէ Պահթիարեան իքիսի պիր
շէյ մի տիր, վէ, իքիսի պիր շէյ օլ-
մայաճագտա, Բաբա Պահթիարեա-
նը արգիլել վէ բանագրել իթմիշ օլ-
տուղու հալտէ, Պահթիարեան պու-
նու սայմայրս տա Բաբա խալթ իթմիշ
տէտիքտէ, բաբատան պէյիւք պիր
րուհանի մէսնէտտար օլմասը լաղըմ
կէլմէղ մի, վէ պուռնա ինանաճագ գա-
տար համագաթըմըգ օլտուղու հալ-
տէ, հայտէ Գրիստոս Պետրոսա վէ
յաջորդլարընա ընդհանուր քիլիսէ
րէիսլիլինի վէրմէմիշ օլտուն, եօգար-
տա հէր ահվալինի պահա իթտիսիմիղ
Բոմա քիլիսէսի, Պահթիարըն ըլլասէթ
իթտիլի քիլիսէտէն տէ մի աշաղը գա-
լըր պիր շէյ տիր, քի օնու թէրէրէք
օնու գըրարագ, պուռնու իսթիսհապ
իտէլիմ, վէ սէքսէնէր եաշընտա իքի
իսթիարտան, տօգուղունճու Պիո-
սու պուռնամը, վէ Պահթիարեանը մը
աղըլը թուլթալըմ :

Լաքին պուռնուրտան տա սարֆր

նաղար իտերէք, չու հուգուգ իտ
տաասընտա օլան Շարգըլարըն քէն
տիւրինէ սիւալ իտէլիմքի, չու իտ
տաա իթտիքլէրի հուգուգ բուհանի
մի տիր ճիսմանի մի տիր, բուհանի ի
սէ գաբուտա պաճատա նէ իշլէրի
վար, էրմէնի քիլիսէսի ագալի պին
պէշ եիւզ պու գատար սէնէլիք պիր
քիլիսէ օլտուղունտան, հուգուգ
լարընը մուգատտէմա գաբուտան մը
արմը քի շիմտի հուգուգլարընա
սէքթէ կէլտիքտէ գաբույա միւրա
ճաաթ իտերէք վէ գաբույա խրիսթի
եան քիլիսէլէրինէ Բաբատան պէօ
յիւք պիր բուհանի բէիս թանըմագ
իսթէրլէր, ճիսմանի իսէ Բաբատան նէ
իսթէյէպիլիլէր վէ Բաբանըն ումուրու
ճիսմանիլէմիզ հագգընտա նէ հիւքմիւ
օլապիլիլ, վէ նէ վագըթ պէօլէ պիր
հիւքմիւ օլմուշ տուր: Լաքին տահա
աչըղընը սէօլէյէլիմ, բուհանի բէի
սիմիզի Բաբա մը նասպ իտէր Գաբու
մու: Վէ պիր բուհանի բէիս տէ իւք
էվլէլ պօլա մը արայաճաղը պէրաթ
մը: Վէ պօլասը օլմայրպ տա պէրա
թը օլանը մը բուհանի բէիս թանի
յաճաղը: Եօգուս պէրաթը օլմայրպ
տա պօլասը օլանը մը:

Լաքին պու տաւա կէրէք ոլիզէ
մախսուս վէ կէրէք պիզիմ իշիւն եէ
նի պիր տաւա տէյիլ տիր, պին սէքիզ
եիւզ սէնէտէն պէրու պու տաւա
հէր եէրտէ հալլ օլունմուշ տուր, վէ
պու տա իքի շըգգտան իպարէթ
տիր: Պիր շախս հէմ գաթալիք տիր
վէ հէմ պիր տէվլէթէ թէպաա
տըր: տէվլէթ վար քի բուհանի տրօա
գանուսու թանըմը տըր, վէ պու
հալտէ քիլիսէ բէիսլէրինին բուհանի
բէիսլէր ազլ իւ նասպընա միւտատէլէ
իթմէզ, եախօտ պէօլէ պիր միւտա
իւլէլի թէճվիզ իթմէտիլինտէն: տը
րօա գանուսու թանըմը սայըլըր:
տէվլէթ տէ վար քի, պուսու եա
թէմամը իլէ, եա հիչ թանըմայրպ,
միւլքիւնտէ օլան բուհանի մէմուը
լարըն ազլ իւ նասպը մատտէսինի
թէրաֆէյին գապուլի իլէ պիր նի
զամա բապթ իթմիշ տիր: վէ թէրա

ֆէյիտէնտէ օնա կէօրէ հարէքթթ օ
լունուր: Շիմտի մաթպուու մու
ֆախսամըմը տէվլէթը Ալիէ տախի
այնը պու հալտէ օլուպ, բուհանի
մէմուլարըմըն ազլ իւ նասպը հագ
գընտա Բօմա սէֆիրի իլէ սէօլէշմէք
տէ տիր, պիզլէր միւլքէղայը սա
տագաթ տէվլէթը Ալիէնին չու խու
սուստա վագ իւ թէէսիս իտէճէլի
հէր նիզամը էգճան իւ տիլվէ մէմու
նէն գապուլ իտէրիզ, Շարգըլար տա
բաբայա այիտ օլաճագ, եանի Բաբա
թէրաֆընտան վագ օլունան նիզամա
թը տախի միւլքթագայը տիլանէթ
թէմամէն գապուլ իտէրլէրսէ, մէսէլէ
հալլ օլուր պիթէր:

Գալըր տաւա հագգընըն քիմտէ
գալտըր, եանի չու մուրաֆատա
իլամը շարգըլար մը եէյէճէք պիզմի,
չիւնքի քիմ հագգսըր չըգար իսէ,
զարարը զիյանը տա պիթթագի օչէ
քէճէք տիր: պու տա ինչալլահ իլա
մըն թէրաֆէյնէ թէպիլիլտէ ալէնէն
ազնաշըլըր:

Տէվի:

Տօլէնկէրէ գարշը Միւնիխտէ պիր
Գաթուլիք մէթինկի:

Վաթիգան մէճլիսի ումուսիսի
խիւաֆընտա, վէ Տօլինկէրին լէհինէ
օլմագ իւզրէ, գրալ հաղրէթլէրինէ
թագտիմ օլունան արիզէտէ Միւզէ
շիզմաթիգլէրի թէրաֆընտան տէրմէ
յան գըլընան եալանլարա գարշը ԲԸ
րօթէսթօ իթմէք էֆթեարը իլէ ապ
րիլին 24 իւնտէ: Միւնիխտէ ճէսիմ
պիր գաթուլիք միթինկի թէճէմիւ
իթմիշ տիր: Թէէսիւթ օլունուր, քի
իշ պու ճէմիլէթէ թախսիս օլունան
մահալին ատէմը վիւսաթը միւնաուի
պէթի իլէ 3000 տէն զիյատէսինէ թէ
համիւլիւ օլմատըղընտան պու ճէ
միլէթէ թէշրիֆ իլէյէնլէրին պիր օ
գատարը տա տըշարտա գալմըշ տըր:
Լանկ նամ պիր տօգթօր «հագրէթի ի
սանըն իսմի միւպարէք օլուն «քէ
լամէրի իլէ մէճլիսի քիւշաս իսիւպ

միւսիւ Պէրկ նամ պիր պէօլիւք գա
թը ճիւմէթէն եէկ լէյ մէճլիսէ լէ
իս թային գըլըպ, մումայիլէյհ միւ
սիւ Պէրկ քէնտի հագգընտա մէճլիս
թէրաֆընտան ըզհար օլունան առա
րը էմիլէթ վէ թէվէճիւհտէն տօ
լայը մէրասիմի շիւքրիւգտրի իյֆա
իլէտիքտէն սօղրա, քէնտիսի տախի
մէգալէյէ պէտ իլէմէք խուսուսուսու
Հիւհն նամ պիր միրի քէլամ գաթա
հէվալէ իտէր: Մումայիլէյհն տու
խուլի տղիմ վիվալար սէտասը իլէ
թէպրիք օլունտուգտան սօնրա, միւ
սիւ Հիւհն իքի սաաթա եագըն վէ
մէճլիսին հէզար թահսին վէ հէ
զար էլ վուրմալարընա շայան պիր
նութգու տիլալիզ իլէ հաշմէթլու
բաբա հաղրէթլէրինէ վէ վաթի
գան մէճլիսինէ գարշը Միւզէ շիզմա
թիքլէրինտէն ազլ վէ իսնատ օլան
քէաֆֆէյի միւլքթէրիսաթ վէ շիք
եայաթը ճէրհ վէ բէտտ իթալիքտէն
սօղրա, մէճլիսի մէզքիւրլին հէր պիր
վէճհ իլէ շէրան պիր մէճլիս օլտու
ղունու տախի իսթիտալ վէ իսպաթ
իտէրէք: Միւզէ շիզմաթիգլէրի թէ
րաֆընտան թահրի օլունան արիզէ
նին գաթուլիք քիլիսէսինէ գարշը տէհ
շէթիւ պիր զարագ մահսուլու օլտու
ղու իշիւն, զագէթ Ունիլէրսէլ, վէ
Յանիւս նամ վարագալարըն սէհա
պէթ իթմէքտէ պուլունտուգլարը
խամէյի հարպալամէսինին թէքէրիւ
րիւնտէն իպարէթ սաչմա սաբան շէյ
լէր օլտուղունու պէյան իլէ խաթիւ
մէյի մէգալ իտէր:

Նութգուն խիթամընտա մէճլիս
իւշ մատտէ իւզէրինէ չու վէճհ իլէ
իթթիֆագ վէ գարար վէրմիշ տիր:
Էվլէլա, վաթիգան մէճլիսի շէրան
թէճէմիւ իթմիշ, վէ մէվատը միւ
զաքթէրիլէսինտէ քէամիլէն սէրպէսթ
պիր սահիհէն մէճլիսի ումուսի օլտու
ղունտան, պիլ ճիւմէլ Գաթուլիքլէրին
մէճլիսի մէզքիւր գարարընը պիլա
իսթիսնա գապուլ իթմէյէ պօրճլու
օլտուգլարը:

Իքինճի, Բաբա հաղրէթլէրինին
լայէիսթիլէք վարգապետու թիւնուսու

հիշ պիր թերէտտիւտ բէյտա իթմէ-
յէրէք, վաթիգան մէճիսինտէ գա-
րար վէրիւիպ, քիլիսէնին իթիգատը-
նա թագտիմ իթտիթ թարզ իւղրէ
գապուլ խլէմէլէրի:

Իւչիւնճիւ, վաթիգան մէճիսի-
նին գարարլարը ալէլ ումում, վէ ալ-
րըճա Սրբաղան քահանայապետին լա-
յէթիթիլի վարդապետու թիւնունտան
հիշ պիր կէօնէ միլլէթլէրին ահվալինէ
վէ տէվլէթ նիզամընա (Գօնսթիթիւ-
սիօն) խալէլ վէ թէպէտտիւլաթ խ-
րաս օլունմայաճաղը, նաորը քի պուն-
լարը ազվ իթմէքտէ տիրլէր Միւզէ
հերետիկոսարը:

Միւսիւ Լանկ մէճիսին խիթամը
հագգընտա պաղը քէլամէր խրատ խ-
լէմէսինտէ, հաճմէթիւ Բաբա հազ-
րէթլէրինին շէրէֆինէ իւչ տէֆա շէ-
տիտ վիվա սէտալէրի հէր թէրաֆտան
բիւր ալաղ իճրա օլունտուգտան սօղ-
րա, բէիս մէճիսի գաբամըշ տըր:

Մէրինկտէ պիր Գաթօլլէք շիրքէթի
տէբուլթաթըղը իշպուլ մէճիսի հէմ
էֆքեար պուլունմուշ տուր:

Էֆրի:

ՍԱԷՄԱՆԵԱ

Տօգլօր Տօլնիլէրէլն Բանդարնիք:

Միւնիսի զաղէթալարընըն ըի-
վայէթինէ կէօրէ Տօլնիլէրին պէօ-
յիւք բանադրանքա տիւշմիւշ օլ-
տուղունա տայիր հիւքիւմէթը բու-
հանիլէյի մահալիլէտէն սատր օլան
սիճիլի պիզ տախի իլան իտէրիլ: Պու-
մէշհուր միւլէլլիֆին թէրաֆիլրանը
ալանէն իսկեաթ իթմէք, միւրատըն-
տա տըրլար քի վիւքէլա, հաթթա
գրալ քէնաիսինի տախի բէնտիլէրի
իլէ հէմէֆքեար տըրլար:

Անճագ պուլ մագուլէ Եալան վէ
իւքթաթտան էհլը վուգուֆ, վէ էր-
պաղը ֆէթանէթէ հիշ պիր թէէսի-
րի օլամայաճագ տըր, ալէլ խուսուս
Միւնիսի սէրբիսգոպոսըղըղը հագգըն-
տա կէնճ գրալըն իտրաղ խլէտիլի իգ-

տամաթ վէ իհթիմամաթը մախսուսէ
մուվաճէհէսինտէ, նիշին քի գրալը
միւշարիլէյհ բէք չօգ տէֆալարտա
վէ վուգուլաթլարտա քէնտիլին քա-
թօլլէք հիսս իւ արգիւսիւնիւ վէ Եէ-
նի զուհուր իթմէքտէ օլան հերետի-
կոսյուգ ֆիլիղլէրինին մահվ ու իգա-
լէսինէ օլան ճահտ իւ զայրէթինի
պէյան իտէր իտի:

Իլիէ Տօլնիլէրէլն Երաւ օլունմայաճաղը
Գիւլիլի:

Միւնիսի Ֆրէյլէն Մէրէիսգոպոսը:

Միւնիսի Ֆրէյլէն Մէրէիսգոպո-
սու սէմահէթիւ Մօնսինէօր հագրէթ-
լէրի թէրաֆընտան համիլ օլտուղում
էմը վէ մէմուրիլէթ միւլէպիլնէ պու-
կիւն սիղլէրէ պէյիւք բանադրանքա,
վէ գանունլարտա միւգայէթ տ ճէղա-
լէրէ տիւշմիւշ օլտուղունուղու պէ-
յան իտէրիւ: Պիոս տօգուղունճու
Սրբաղան քահանայապետ հագրէթ-
լէրինին սիճիլի իլէ չըգան սէնէնին
յուլիս 18 ինտէ ումումի վաթիգան
մէճիսինին բէսմէն իլան օլունմուշ
օլտուղու սիղլէրէ մըգտարը բեաֆի
մալիւմ տիւր: Մէճիսի մէղքիւր հագ-
գընտա իթթիսաղ խլէմիշ օլտուղու-
նուղ մուլամէլաթտան տօլայը մէճ-
պուր օլմուշ տուր բէիսի ումումի
միղ պուլունտուղու մէմուրիլէթի իգ-
թիզասընտան, սիղլէրտէն պուլ պապ-
տէ բէսմի պիր ուսուլտիլէթ իլանա-
թը թալէպ իթմէյէ: Բէտէրանի պիր
գալպտէն նէշաթ իտէն շու իսթա-
րաթ թէրաֆընդա հոկտեմբեր 18 ի
թարիսի իլէ իրսալ օլունուպ պուլ սէ-
նէնին յունուար 4 իւ թարիսի իլէ
իսթարաթը մէղքիւր պիր տահա-
թէքրար իթմիշ իտէ տէ, թէրաֆը-
նըղտան իճապ իտէն ճէվապը զու-
հուր իթմէմիշ տիր, վէ նէ զաման
քի սիղին յունուար 29, վէ մարտ
14 թարիսիլէրտէ պէտնամ թահրիրա-
թընըղ մէյտանա չըգտը իտէ, վագ-
թըն չօպանը շայանը թէհայ յիւր պիր
սապը իւ թէհամմիւլ իլէ մուգավէ-
մէթ իթմէյի ինթիսապ իթմիշ տիր:
Նիհայէթ մարտ 29 տա տախի պիր

պէյաննամէնիզ ահալիլէ նէշը օլուն-
մուշ տուր, քի անտէ սիղլէր վաթի-
գան մէճիսինին գարարլարընը գա-
պուլ իթմէտիլինիզ շէյլէ տուրսու-
էյլէ պիր տին մէպտէսի պէյան վէ
մուհաֆազա իտէրսինիզ քի բեամի-
լէն հերետիկոսյուգ տուր, վէ Գա-
թօլլէք բիլիսէսինէ գարըն էն իգրահլը
վէ միւլթէհիմ իշթիքեալէրէ գըլամ
իտէրսինիզ: Մահը հալին օն իւչիւ-
թարիսի իլէ սիղլէրէ կէօնտէրիլէն
պիր թալիմաթտա պէյլէ պիր մուա-
մէլաթտա տիւշար օլտուղունուղ
նէթայիճի ֆասիտէ հագգընտա մա-
լիւ մաթը բեամիլէ սիղլէրէ տիրիզ օ-
լունմամըշ տըր: Էղ ճիւմիլէ թապու-
կիւնէ գատար բիլիսէյի շէրիֆին սի-
ճիլլէրինէ տէրքեար օլան զըտտիլէթ-
տէ տէվամ իթմէմէյէ տայիր թէրա-
ֆընդտան հիշ պիր թէտպիր վէ է-
սէր միւշահատէ օլունմամըշ տըր:

Իմտի Գաթօլլէք բիլիսէսինին սու-
րէթը ալանիլէտէ վէ բէսմիլէտէ տին
մատտէսի տէյիւ իլան խլէտիլի թա-
լիմաթը միւսրիրանէ գապուլտէն իճ-
թիսապ իթտիլինիզ վէ հիւքիւմէթը
մահալիլէյի բուհանիլէ սէր չօպանը
թէրաֆընտան նիշէ տէֆա թէրաֆը-
մըղա կէօնտէրիլէն բէտէրանի իսթա-
րաթա հէվալէյի սէմմը իթիպար իթ-
մէտիլինիզ, վէ բիլիսէյէ օլան զըտ-
տիլէթիլինիզ ալանի պիր հալէ թահվիլ-
վէ թէրաֆիլր բէյտա իթմէտէ պու-
լունտուղունուղ իչիւն պուլ պապտէ
տինտարլարը քէնարը խաթարտան
մուհաֆազա իթմէք էմէլի իլէ մէճ-
պուր օլմուշուղ, սիղլէրին կէրէք բի-
լիսէճէ, վէ կէրէք տէվլէթճէ հայիզ
պուլունտուղունուղ մէվգիի ճէլիլ-
տէն, հաթթա մալիւմաթ տիրայէթ,
վէ հարաքէթի ալէնիլէնիզ սայէսին-
տէ մագհար օլտուղունուղ լիյագա-
թընըղտան սարֆը նագար իթմէյէ:

Իմտի մէճպուրուղ ճանլարըն սէ-
լամէթի, վէ իպրէթի ուղըղունա քիլի-
սէյէ գարըն իթաաթսըղըղընը իչիւն
բիլիսէ գանունլարընտա միւնտէրիճ
պուլունուպ, արտաքին վէ տեսա-
կան հերետիկոսյուգ ճիւնհասը իչիւն

վերին վե սօն վաթիւգան մէջիսի ուժգնութիւնս 18 սիճիլներին մուխալիֆէթ իտէնիէր հազգընտա թաստիգ զըլընմըչ օլան պէջիւր բա նագըրանքա նովին գործով այնի հիւքմ իլէ տիւշմիւշ օլտուղունուղուն սի ճիլի մախսուս իլէ սիզլէրէ պէյան իթմէյէ :

Գիլիսէնին պու սիճիլինին բէսմը սըֆաթը կիլինմէսի իչիւն , իշ պու թալիմաթ իլէ սիճիլի սէզքիւրիւ տա խի բէսմէն իլան իտէրիլ :

Միւնիս 17 ապրիլ 1871 .

(ԻՄՁԱ)

Տօլթօր Ժօլէֆ Բրանս .

Նալըր Բիւսէ Վէ Բիւսէ Դոմոսի :

ՄԻԻԹԵՆԵՎԻՅԷ

Պու հաֆթա զարֆընտա թապ ու նէշր օլունան դազէթալարտա սէսէ լէյի միլիսի հազգընտա Մօնսինեօր Ֆրանքի հաղրէթլէրինին մէմուրիլէթ վէ միւզաքքէրաթը բէսմիլէսի իւզէրինէ պիր թագըմ մէգալաթ նէշր իւլէյէրէք , կիւյա սէֆիրի միւշարիլէյհ հաղրէթլէրինին մէմուրիլէթի հիւսնիւ նէթիճէ պուլմայաճաղընա , վէ պուլմատըղընա , վէ եագընտա Բօմա ճա նիպինէ ալտէթ իտէճէկինէ տայիր վէ սայիր նագլիլէթլէրտէ պուլուն մուշլար տըր :

Անճագ պու հալաւտիսլէրին քիւլիլէն եալան վէ սըրֆ արաճիֆաէն ի պարէթ , վէ զաննը սահիհէմիլ իւզրէ մուխալիֆ կիրուհին թէրաֆընտան խալըր ալտաթմագ էֆքէարընտան տօլայը պիր իրթիքէապ իտուկի , վէ մէսէլէյի մալիւ մէնին միւզաքքէրաթը իսէ , պու եալանլարընքէամիլէն մու զայիրինտէ , հիւսնիւ իմթիղաճ վէ քէմալը մէյմէնէթ իլէ իթթիֆագ հա սըլ օլմասը , վէ գարիպէն տախի սա յէյի աւտալէթ վայէյի ճէնապը միւլիւ քէսնէտէ սէմէրէյի պէրկիւղիտէյի մուվաֆֆագ իլէսի պիլ ֆիլի միւշաճէ :

տէ օլունաճաղը մէսմուաթը գալիլ յէտէն պուլունտուղունտան պու պապաէ զիքր օլան վէ սայիր էմսալի միոլիլիւ արաճիֆլէրէ գալթէն էհէմ միլէթ վէ էմիլիլէթ օլունմամասը :

— Պաղտատըն Զէվրա նամ զաղէթա սընըն ըրիպէթինէ կէօրէ , եէնի պիր էմրնամէ ահքէամընա թէվֆիգէն ա սաքիրի հաղրէթը Շահանէնին 6 ընճը պէօլիւյիւնէ 4 թապուր բիյատէ ա սաքիրի տահա իլալէ օլունարագ մուշ թագամ պիր հալ քէսպ իթմիշ տիր : Շիմաթի հալտէ 6 ընճը օրտու 20 թա պուր բիյատէ վէ իքի ալայ սիվարի , վէ պիր թապուր թօքճու ասաքիրին տէն միւրէքքէպ օլունալի , պունլարտան մատա 30.000 բէտիֆ իլէ 6000 զապ թիլէ նէֆէրաթը Պաղտատ վալիսինին զիքրի հիւքիւմէթինտէ մէվճուտ պուլունմագտա տըր :

— Զրգան ճիւմա իրթէսի կիւնիւ Արնալուտ քէյիլնտէ Զօիցա նամ խաթուն ֆիղաննաք պիր գայտօրգ լըգըա քիւլիւք գըղընը խանէսինին իւթ գալթընտա պիր օտա տէրունին տէ եալընը պաշընա պըրագմասըն տա , մէզքիւրէ գըղ բէնչէրէտէն տիւ շարը պագմասընտա հէր նասըլ իսէ պիր ազ զիյատէճէ ուզանմըչ օլարագ մուվաղէնէյի պէտէնիլէսինի զայպ ի տէրէք ոօգաղա տիւշմիւշ տիր , պիւ շարէ վալիտէսինին ֆիղանը գօմուլարընա տուլ օլտուգտա , տէր հալ օլայա գօշարագ չօճուղու եէրտէն գալթըրըպ , լագըմ կէլէն թէտապիրի թէտալիլէ տիրիլ օլունմամըչ իսէ տէ , նէ ֆայիտէ քի վէֆաթ իթմիշ իտի : (վալիտէլէրէ նասիհաթ .)

— Իզմիր վալիսի տէվլէթուլ բաշա հաղրէթլէրինին եագընլարտա տէվրէ չըգմասընըն նէթիճէյի խայրիլէսի օլա ըագ Այտըն վիլայէթինին թէլէղրաֆ խաթթլարը Ագսարա վէ Գըրգաղաճա գատար թէմտիտ օլունաճագ տըր : Ագսար վէ գըրգաղաճ գարիլէրի Ա նատօլունուն իքի մէրքէղի թիւճճա ըլէսինտէն պուլունմագ իլէ պու կիւ նէ գատար պիր թէլէղրաֆ խաթթը վաղ օլունմատըղը շայանը թաճիւպ

տիր :

— Թէլէկրաֆ իտարէյի պէհիլէսի թարաֆընտան եագընլարտա իզմիր իլէ կէլի Պօլու արապընտա տօղրուտան տօղրույա պիր խաթթ վաղ օլունա ճաղը միւթէվաթըր վէ մէսմու տուր : հաթթա պու խուսուսուն հիւսնիւ հալլ վէ թէալիլէսի իչիւն իզմիր թէլէղրաֆ միւթէթթիլի մի սիւ Օգօնօր Տէր—Սաաաթէթ աղիմէթ իլէմիշ տիր : Պու անէ տէկին թէլէղրաֆ մուխա պէրաթը Զանագ գալէսի վէ Այվալը մէրքէզլէրինտէն իճրա օլունտուղուն տան , էքսէրիյա մուխապէրաթը թէլէղրաֆիլէ բէք կէճ գալմագտա օլտուղունտան , պունտան պէյլէ իշ պու ճէտիտ խաթթ վաղը իլէ պու ույղունտուղուն քէամիլէն մահվ օլապիլէճէյի պէտիհի տիր :

— Մէմուրիլէթը մախսուսէ իլէ Պէրլինէ աղիմէթ իթմիշ օլան տէվլէթըլու էտատ բաշա հաղրէթլէրի հաշմէթլիւ իմքէրաթօր կիլեօմ հաղրէթլէրինին եէկէնի ֆէխամէթլիւ Բրէնա Փրէտէրիք Շարը հաղրէթլէրինէ պիր վիլիթա վէրմիշ , վէ միւշարիլէյհ Բրէնա տախի միւշարիլէյհ էտատ բաշա հաղրէթլէրի իլէ սալթա նաթը սէնիլէնին Պէրլին սէֆիրիսաա տէթլիւ Արիսթաքի պէյ հաղրէթլէրինէ միւրէմմէլ պիր զիյաֆէթ քէչիտէ իլէմիշ տիր :

— Թէրաֆը էշրէֆը ճէնապը միւլիւքէանէտէն Եէմէն էյալէթի վալի վէ ֆրգայը 'ապքէրիլէսի գօմանտան տէվլէթլիւ Բէտիֆ բաշա հաղրէթլէրինին պու քէրէ պի ալիսի Թէալա մուվաֆֆագ օլտուգլարը խրտմաթը միւսթահսէնէլէրինէ միւքէաֆաթէն պիր գապղէ մուրասսա սէյի իթա վէ իհսան պույրտուլտուղու կիպի մա յէթլէրինտէ պուլունտան պիլ ճիւմէ իւմէրա վէ զապըթանը ասաքիրի բա տիչահի տախի ալաթըֆ սէնիլէյի խոսրովանիտէն էնվայը հէտայայը կիւրանպահա իլէ վէ պաղըլարը տախի ըիւթպէյի հալիլէրինին թէրֆիլի իլէ թալթիֆ վէ պէկէամ վէ նէֆէրա թը Շահանէնին տախի հէր պիրլէրի

այրը՝ իհարկե ճշմարտութիւնը չի տրուած իր խօսքով : Դաւիթի մասին խօսելու մէջ մենք ինչպէս խօսեցինք տիր :

Պատիւ :

— Ինչպէս ինչպէս զաւթեցաւ թէսմիւն օրունան Վառլիւնը նամ զաւթեցանքն իգրար ի թախիսն կէօրէ, Գաթօլիքի կէրէք Ալամանաա վէ կէրէք Ավթրի. աաա էջլէ պիր, հարաքեթտէ տիր, քի հիւքիւմէթլէր Գրալ Գահանայա. պետին հիւքիւմէթլին քէնտի հու. գուգուստա իպգա իւլմէք իչին քէյ. ֆիւթին սուրէթը գաթիւտէ հալլ իւ թէսմիւնսն լազըմ կէլէն միւտա. իւլթըն իճրաւընա խահ նա խահ մէճ. պուր օլաճաղար տըր :

Պէրլին վէ Պալիէրա վէ Ավթրիա վէ Պէլճիգա վէ Վէրսայլ գապիւնէթ. արընըն նօթաւըն թօմա մէսէլէսի հագ. գընտա թէպտիլ օլմուշ տուր :

Ապրիլ 27 տէ Գրանսա գամարասը. նըն հինի քիւլատընտա Միւսիւ Գա. վարտի եիւճէ Գահանայապետէ իա. յըրը սիւրէթտէ միլլէթ մէճլիսի թէ. րաֆընտան պիր միւտախէլէլէ թէ. չէպպիւս օլունմասընա տայիր պիր իս. թիտա թագտիւմ իթմէսինտէ, ոաղ գօլտան պազը սէսլէր « քէք ալա » տէ. միլլէր տիր :

Քէզալիք Վէրսայլ մէճլիսին 100000 Պէլճիգալը, 200.000 Պալիէրալը քէն. տի բատիչահլարընա, 400.000 Նէմցէ. լի քէնտի գրալարընա, վէ Բրուսիա գամարասընտան 55 Գաթօլիք տէքու. թաթլարը քէնտի իմէքթաթլարընա արիզէ թագտիւմ իտիւպ, Սրբազան Գահանայապետին խայրընա պէճիտ իսթիտալէր իթմիլլէր տիր :

— Էւրոբա զաւթեցաւ թալարընտա Բարիդ հագգընտա աթի իւզգիքը հալաւտիս. լէր միւնտէրիճ տիր :

Հէր նէ գատար զաւթեցաւ քի. լիսէլէր հագգընտա թէվաթուր պու. լան զասպ վէ զարաթ մատտէսինէ տայիր պիր թագըմ արաճիֆլէրէ հա. լա տէվաւմ իթմէքտէ իսէլէր տէ, լան. ճագ հագգընտէ հալ շու տուր քի. քիլիսէլէրտէ մէվճուա քէսֆիլէյի ալ. թուն վէ կիւմիւշ էշեպլէրի, քէզա.

լիք հիւքիւմէթ մագամը օլան մահալ. լէրին թախիսաթը օլան կիւմիւշ թա. գըմարը քէսմիլէն զարալանէյէ նագլ իւլէմիլլէր տիր :

Մարտին 18 ինտէն պէրու Բարիդի թէրք իլլէյէն քէսանըն աաթթի 700. 000 քիլիսի թէճալուզ իթմիլ իքէն կիւն պէ կիւն ահալի տաղըմագտա տըր : Էջլէ քի էյէր Բարիդին գաբու. լարը աչըգ օլսայըտըլ, վէ Բարիդի թէրք իթմէք իսթէյէնլէրին ճիւմ. լէսինէ լազըմ կէլէն վասէթայը թէս. լիսին տիրիլ վէ մէն օլունմասայտը, Բարիդտէ 200.000 էշգըլա թագըմը ի. լէ աաթթիլի միլլէտէն պաշգա ֆէր. տը վահիտ գալմայաճագ իտի :

Բարիդտէ իգամէթ իթմէյէ մէճ. պուր պուլունանլար տախի հէման Բարիդտէ եօգ կիպի պիր հալտէ պու. լունուրար. սօգաղար իսալի, իա. նէլէր գաբալը, կէլէն տէօնէնլէր տէ. րին պիր սուսլուգ իլլինտէ տիրլէր : Պազը մագաղար եարըմ աչըգ, գահ. վէհանէլէր թէնհա : Պուլլար մահալ. լէրի սաքին, շուրաաէ պուրատտ պիր իքի արապա եախօտ օմիւպուս քի հիւ. քիւմէթլին նագարը տըգգաթըն. տան խարիճտէ գալմըլար տըր : Իշ. թէ բայիթախթլար արասընտա պիր վագըթ էմսալի զայրի մէհհուտ օլան չէօհրէթշուար վէ նամտար Բարիդ պու կիւնքի կիւն պու հալէ կիրիֆ. թար օլմուշ օլուպ, զիյատէ թարիֆէ հաճէթ եօգ տուր :

Իշ պու 1287 սէնէսի մայիս օն իւ. չիւնճիւ քէնչէմպիւր կիւնիւնտէն ի. թիպարէն չէհիր բօսթալարընըն սու. րէթը հարաքէթթըն միւպէյէն իլան տըր :

Պէհէր կիւն սապահ էջլէ վէ տիւ. շամ վագըթլարը կիւնտէ իւշ տէֆա օլսարագ Տէրսաատէթտէն Պօղաղ իչի. նին Բօմէլի վէ Անատօլու ճիւհէթլէ. րի իլէ իւսկիւտար վէ Գատը քէջիւ. վէ Ատալարա վէ Քէօքրիւ տէրունին. տէ վագը Այա գաբուսու վէ Ֆէնէր վէ Պալաթ վէ Այլան Սէրայ վէ Էյիպ վէ Հալըճը օղու վէ Հաս. քէջ վէ ճի.

վարարընտա պուլունան մահալլէրէ կիտիպ օրալարտան տախի քէզալիք պէհէր կիւն իւշ քէրէ Տէրսաատէթէ կէլէճէք տիր, վէ Տէրսաատէթտէն պէհէր կիւն ախլամ իւսթիւ պիր քէրէ Այաթէֆանօղա կիտիպ Այաթէ. ֆանօղտան տախի սապահլարըն Տէր. սաատէթէ կէլէճէք տիր :

Իշ պու չէհիր բօսթալարընըն սու. րէթը իխրաճ վէ սէվգի Շիրքէթի խայրիլ վէ Ֆէվայիա վէ քէօքրիւ իչի վագըլարընըն վագթ ու հարաքէթ. լէրինէ միւնհասըր տըր :

Պալէաաէ մուհարրէր օլան վա. բորլարըն Պօղաղ իչինտէ վէ կէրէք սայըր մահալլէրտէ պիլ ճիւմլէ ուղ. րատըղլարը իսկէլլէրտէ մէքթուպ աթըլմագ իչիւն պիրէր աաթտ գու. թու պուլունտուղունտան վէ մէգ. քիւր գուլթույա աթըլաճագ մէք. եաթիպ իւզէրլէրինէ եաբըշտըրլա. ճագ բուլար իլէ, բուլու զարֆ. լար տախի մէգքիւր իսկէլլէրէ ճի. վար վէ չէհիր բօսթաթը նամը իլէ եաթթաթը պուլունան թիւթիւնճիւ տիւք. քէանլարընտա ֆիրուսթ գըլը. նաճաղընտան բուլ վէ բուլու զարֆ ալմագ իսթէյէնլէր մէգքիւր տիւք. եանլէրէ միւրաճաաթ իլլէմէլլէրի, վէ մէգքիւր սանտըղլարա բուլսուզ օ. լարագ մէքեաթիպ ապա պըրագըլ. մամասը վէ պրագըլտըղը սուրէթտէ կիտէճէյի մահալէ կէօնտէրիլմէյէճէյի վէ պու միսիլլու մէքթուպ տախի գըրգ բարա բուլ էսմանընտան պաշ. գա ախէր սուրէթլէ պիր ագճէ ա. լընմայաճաղը վէ էկէրչի պէշ տիրհէ. մի թէճալուզունտա պէհէր պէշ տի. րէմ ֆաղլաթը իչիւն իւճրէթի մէգ. քիւրէնին պիր միսիլ զամմ օլունա. ճաղի, վէ միւնֆէրիտէն վէրիլէն հէր նէվի զաւթեցան պէհէրինտէն օնար բարա վէ քէսալէ գըլըգըլ էվրագը մաթպուա վէ զաւթեցա վէ սայիր բա. քէթլէրինտէն եիրմի պէշ տիրհէմէ գատար տախի օնար բարա վէ եիրմի պէշ տիրհէմտէն էլլի տիրհէմէ գա. տար եիրմի բարա իւճրէթ ալընա. ճաղը միսիլլիւ էլլի տիրհէմի թէճա.

վրադրուհտա պէհէր երբմի պէշ տիր հէմ իշիւն երբմիշէր բարա իւճրէթ զամմ օլունաճաղը : Վէ սաաթ գաշտա մէքթուպլարն թօբլանմասը վէ գաշ տա թէվզի իտիմէսինի միւպէյեէն հէր շիւպհէտէ պիրէր իլանը մախ սուս վազ վէ թաալլիւք իտիլէճէյի վէ նօգսան բուլլու մէքեաթիպ վէ սայիրէ օլուր իսէ . նօգսանընն իբի գաթ պէտէլի միւրսէլիւն ալէյստէն ալրնաճաղը վէ թաշրալարա վէ մէ մալիբի էճնէպիլէյէ կէօնտէրիմէք իւզրէ շէհիր բօսթալէրինէ վէրիլէ ճէք մէքեաթիպէ պէր միւճիպի թա ըիֆէ թաշրա իւճրէթի միգտար բուլ եաբըշտըրըլտըգտան սօղրա , պալէա տէ կէօսթէրիտիլի վէճհ իլէ շէհիր բօսթասը իւճրէթի օլան գըրգ բա ըալըգ բուլ տախի պաշկաճա վազ օ լունաճաղը վէ շիմտիլիք Այսթէֆա նօգտան մաատա մահալլէրտէ իւշ տէֆա վէ իլէրուտէ իճապընա կէօրէ տահա զիյատէ մէքթուպ ալընըպ վէ ըիլէճէյի ճիւմէնին մալիւմիւ օլմագ իւզրէ իլանը քէյֆիլէթէ իպթիտար գըլընսը :

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Վերսայլ 24 մայիս .
Սէն Ժէրմէն ճիվարընտա վէ մա հալը սայրէտէ պուլունան էշգըա կիրուհինի տիւնքի կիւն օլտուլարը մըզ սիւրիւպ չըգարտըգտան սօղրա , թա Պէլվիլ արգասընա , վէ Լուվր վէ Հալ , վէ Օպսէրլաթուարա գատար իլէրիլէմիշ տիրէր : Էշգըա կիրուհի բէթրօլ եաղը իլէ պու կիւն Լուվր , վէ Թուիլըրի , վէ Լէժիօն տօնէօր սէ ըալընը , վէ Շուրայը տէվլէթ մէքէ զինի իհրագ իթմիլէր տիր : Սայըր մահալլէրի տախի աթէշէ վէրմիլէր տիր : Գըլաս օլունուր քի , էշգըա կիրուհի Պէլվիլ վէ Բանթէն ճիվար լարընտան ֆիրար իթմէք էֆքեարըն տա տըրլար : Տիւնքի կիւն էշգըա կի ըղահինաէն Պիլէօրէ նամ քիմէսնէ թէ լէֆ իտիլմիշ տիր : Տօմպրօվիքիին մէճրուհ օլտուլու , վէ Սէն Տընիտէ

մահալլուսա վազ օլունտուլու թաա տիգ օլունուր :

Աթինա , 23 մայիս :

Տէբութաթ գամարասընտա իւշ կիւն շէախտ միւգաքէրաթտան սօղրա , թէրաֆը տէվլէթտէն մատամ Լօյտա 10 պին ինկիլիզ լիւստը իթա գըլըն մագ թէքլիֆի գապուլ օլունմուշ տուր :

Վերսայլ 23 մայիս սաաթ 8 , ախաճա , էշգիա կիրուհի հէր նէ գատար մուգավէմէթտէ պուլունմուշ իսէ լէր տէ , հէր մէվգիտէն թաագիպ օ լունմուշար տըր , վէ պիլիմ ճէնէ ըալարըմըգ քէնտի շու ճէֆալը վէ զաիֆինի շայանը թահսին պիր մէրտ լիք իլէ իճրա իթմէքտէ օլան ասաքի ըիմիլին շէճաաթ վէ խահիլինի աղիմ միւշքիլաթ իլէ մէն իտէպիլմիլէր տիր :

Տուէ , վէ Լամիրօ , վէ Մօնթօտօն ճէնէրալար , ճէսիմ թօբլար իլէ իս թիհքեամտա պուլունան Մօնմարթր թէբէսինէ սապահլայըն հիւճմ իտէ ըէք , իբի պուլլուգ սաաթ զարֆընտա քեամիլէն զալէպէ իթմիլէր տիր : Կալէթ տէյիլմէնինին իւզէրինտէ միւ լէթ պայրաղը թէմէվիլլէթ իտէր իտի : Արքէրլէր զապլթ իթմիշ օլտուլարը էշէալէր իլէ տօլտուրուլմուշ օլան Պաթինեօլտան աշաղը ինէրլէր իտի : Բիկալ մահէլլէսի , վէ Երրօրգուլիւն քիլիսէսի մէյտանը վէ եէնի Օբէրա մահալի էշգըա կիրուհինտէն զապլթ օլունմուշար տըր :

Մօնբարսաա թէրաֆընտան ճէնէ ըալ Գլիսինին հարաքէթի զահմէթիլ ճէ օլտուլունա նիսպէթէն խայըրը նէթիճէ հասըլ իլէմիշ տիր : Շէտիտ պիր մուհարէպէտէն սօղրա , Պուլլ վարըն միւսթահքէմ պարիգատարը թէսլիմէ մէճպուր օլուպ , ապէրլէ ըիմիլ Էնվալիտտէ վէ Գօր Լէժիուլա թիֆտէ իսքեան իթմէքտէ օլան տի կէր ասաքիլ իլէ պիթթէքրար պիրլէշ միլէր տիր : 4000 տէն զիյատէ եէսիր վէ 250 ատէտ թօբ ապէրլիմիլ էլինէ տիւշմիւշ տիր :

Վերսայլ 25 մայիս . սաաթ պիր ախ Օթէլ տը Վիլտէն նէ քի գալըն ի տի իսէ . ճիւմէսինի զապլթ իթտիր :

Ասիէրիմիլ Մօնթրուժ գալէ սինի զապլթ իտէյօրլար : Հարաքէթը ապէրլիլէմիլ քէմալը շիտտէթ իլէ իլէրիլէմէքտէ օ լուպ , ախաճա գատար թէքմիլ Բա ըիգէ սահիպ օլաճաղըմըգ մէմուլ տուր : Շէճաաթը շայանը թագրիլ ապէրլի միլին թէլէֆաթը պիալիսինի Թաալա բէք ազ տըր : ճէնէրալ Վինօանըն Բա ըիլ գօմանտանը նապ օլտուլու հա վատիսաթը սահիհէտէն զանն օլու նույօր :

Տէլէքսիւգ , Գլիւգէրէ , Բիլաթ վէ Բանվիլէր նաման զաթլարըն մահալու սա վազ օլունտուլարը միւթէվա թուր տուր :

Էքսէրի մահալլէրտէ Բարիլգէ օլան խասարաթ վէ խարապիլէթ տէրէճէյի նիհայէտէ օլուպ , բէք չօգ խանէլէր խիյանէթէն հէտմ վէ իհրագ իտիլմիշ տիր :

Լուվր սարայընըն եալընըգ իւշտէ պիր բայը անճագ գուրթուլապիլէճէք տիր :

Թէլէղրաֆ խապէրի իլէ ճէլպ օլու : Նան թուլումպաճըլար հէր թէրաֆ տան բէյ տէր բէյ վասլ օլմագտա տըր լար : Պու անէ տէկին 12,000 եէսիր ալմընըգ վէ եագընտա 20,000 է իպ լաղ օլունաճագ տըր : Էշգըա կիրու հինտէն բէք չօգ թէլէֆ վար տըր :

Մարէշալ Մագմահօն էրբեանը հարապ տաիլէսինի Վանտօմա նագլ իթ միշ տիր :

ՅՈՆՏՕ ՖԻՅԱԹՎԱՐԸ

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Սապահ	Մայիս	Չարչամպա	
		12	51 24
Ագշա			51 12
Սապահ	Ագշամ	Բէրշէմպէ	
		13	51 16
			51 13
Սապահ	Ագշամ	Ճուլաա	
		14	51 18
			51 14

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱՋ ՎԷ ՄԷՍՈՒԼԸ ՂԱԶԷԹԱ
ՄԻՔԱՅԷԼ ԷՔՍԷՐՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻԷՀԷՆՏԻՍԵԱՆ
ՂԱԼԱԹԱ

ՀԱՅՈՑ ԵԿԵԼԵԹԻՈՑ ՓՈՂՈՑ ԹԻԻ 19 ՎԵՐԻ ԹԱՂԻ